

ТЕМА № 1 ОСНОВНІ ТЕРМІНИ І ПОНЯТТЯ МАСОВИХ СПОРТИВНИХ ЗАХОДІВ

План:

1. Сутність спортивних змагань
2. Зміст та методи масових спортивних заходів (МСЗ)
3. Організація і структура основних об'єктів МСЗ

1. Сутність спортивних змагань

Спортивні змагання - яскраве, емоційне видовище. Задоволення від спортивних видовищ виникає внаслідок співучасті в них глядача, якого приваблює високий рівень розвитку рухових якостей, сміливі і рішучі дії учасників, їх високі досягнення.

Добре організовані і урочисто проведені вони надовго зберігаються в пам'яті учасників і глядачів. Масові уявлення сприяють популяризації фізичної культури серед молоді та залучення їх до систематичних занять у спортивних секціях і спортивних клубах.

Змагання дозволяють вирішувати такі завдання: педагогічні, спортивно-методичні, суспільно-політичні.

Під час спортивних змагань вирішуються ті ж педагогічні завдання, що і на заняттях фізичною культурою і спортом в цілому, тобто вдосконалення фізичної, технічної, тактичної, психічної та теоретичної підготовленості. Однак при цьому всі зрушення, що відбуваються в організмі, перевершують рівень, характерний для тренувальних занять.

Змагання - одне з дієвих заходів підвищення тренуваності спортсмена. Особливо велике значення спортивних змагань для формування вольових рис характеру. Вони також сприяють розвитку в цілому фізкультури і спорту та дозволяють педагогічно впливати на глядачів.

✍ Слово «спорт» прийшло в нашу мову з англійської (sport) - вільного скорочення початкового слова disport - гра, розвага.

У зарубіжній літературі з цим поняттям об'єднується «фізична культура» в її оздоровчому, рекреаційному (відновлювальному) аспектах.

✍ В Європейській спортивній хартії від 1992 року записано, що поняття «спорт» означає будь-яку форму рухової активності, яка має організований або спонтанний характер і спрямована на вдосконалення фізичного і психічного стану, на розвиток суспільних відносин і на досягнення результатів у змаганнях усіх рівнів.

Функції резервного спорту пов'язані з:

- забезпеченням якісного відбору найбільш спортивно обдарованих дітей та підлітків;

- створенням передумов для максимального розвитку індивідуальних фізичних здібностей людини;
- формуванням потенційного і основного резерву збірних команд країни.

Сучасний спорт ділиться на спорт вищих досягнень і масовий

Спортивний рух			
Загальнодоступний (масовий) спорт	Резервний спорт	Спорт вищих досягнень	
1. Шкільно-студентський спорт		1. Супердосягнень	
2. Професійно-прикладний спорт		2. Професійний спорт	
3. Фізкультурно-кондиційний спорт		3. Професійно-комерційний спорт	
4. Оздоровчо-рекреативний спорт		Досягнення комерційний спорт	Видовищно-комерційний спорт

 Компенсація - захисний механізм психіки, що полягає в несвідомій спробі подолання реальних і уявних недоліків. Термін введений Зигмундом Фрейдом, а пізніше, зрозумілий як життєва стратегія. Зазвичай компенсація проявляється у вигляді додаткових зусиль, яких докладають до діяльності, як би «компенсує» недоліки людини. Наприклад, заняття спортом для інваліда будуть компенсацією. Якщо зусилля, що витрачаються на компенсацію, виявляються неадекватно великими, то це вже називається гіперкомпенсація.

 Під масовими заходами слід розуміти сукупність дій або явищ соціального життя за участю великої кількості громадян, що відбуваються з метою задоволення політичних, духовних, фізичних та інших потреб громадян, які є формою реалізації їх прав і свобод, а також формою соціального спілкування між людьми і способом вироблення єдності установок особистості, колективу і суспільства в цілому.

Умовно всі масові заходи можна розділити за такими ознаками: за змістом і спрямованістю, значущості, періодичності проведення, способу виникнення, можливості участі.

 За змістом і спрямованістю масові заходи можна розділити на:

1. Суспільно-політичні (демонстрації, мітинги, вуличні походи, маніфестації, вибори Президента і депутатів, вищих і місцевих органів влади, з'їзди, конференції та ін.). Для даного виду заходів характерні визначеність складу учасників, високий рівень організації заходу, спільність мотивів поведінки.

2. Культурно-масові (народні гуляння, карнавали, фестивалі, професійні свята, концерти, ярмарки та ін.).

3. Спортивно-масові (олімпіади, спартакіади, змагання з різних видів спорту, першості, турніри, свята, дні здоров'я, туристичні зльоти і походи.).

4. Релігійні (обряди, хрещення, проповіді, культові свята: православний Великдень, мусульманські Курбан-байрам, Ураза і ін.)

5. Спеціальні заходи (траурні процесії, забезпечення безпеки проїзду посадових осіб, які мають право на державну охорону).

6. Змішані заходи, коли кілька видів заходів об'єднані в одне.

 У Законі України «Про фізичну культуру і спорт» виділяється таке поняття, як масовий спорт (спорт для всіх) - діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямована на забезпечення рухової активності людей під час їх дозвілля для зміцнення здоров'я.

 Масове видовище - це область синтетичного мистецтва, яка постійно розвивається в багатьох напрямках, що відбувається під відкритим небом, в якому бере участь велика кількість людей, розраховане на масового глядача. Як правило має святковий характер і втілюється в театралізованих, карнавальних формах.

 У третьому тисячолітті до нашої ери на острові Крит була створена висока культура. Саме там археологами відкриті перші в історії людства особливі споруди - видовищні майданчики, призначені для народних свят і змагань. Присвячувалися ці уявлення плодоносним силам природи і супроводжувалися урочистими процесіями, піснями, танцями, спортивними змаганнями.

Першими масовими святами вважаються свята Стародавньої Греції, вони відрізнялися барвистою і чудовою організацією. У стародавніх греків свято було однією з самостійних, розвинених і надзвичайно популярних форм дозвілля. Саме тому більшість давньогрецьких свят носило характер ігор, змагань. Вершиною грецьких ігор-свят і своєрідним спортивним театром стали знамениті Олімпійські ігри, які проходили в спеціально збудованому місті Олімпії раз в чотири роки. Виникнувши в 776 році (за новим літочисленням), Олімпійські ігри проіснували близько 1000 років до 394 року до нашої ери, потім були відроджені в кінці XIX століття П'єром де Кубертенем і дійшли до наших днів як один з найбільш популярних свят молодості і краси.

Олімпійські ігри проходили протягом п'яти днів. У перший день свята, після різних обрядів на честь Зевса, судді-елладонікі надихали учасників змагань короткою промовою: «Якщо ви тренувалися так, щоб бути гідними найбільших змагань, - сміливо приступайте до них. Якщо ж ви вели себе інакше, то щоб уникнути найбільшої публічної ганьби йдіть на всі чотири сторони». Потім кожен атлет клявся в тому, що він не запламував себе жодним злочином, сумлінно готувався до змагань і не допустить в них ніяких недозволених прийомів. Починалися змагання в п'ятиборстві, бігу, стрибках в довжину, метання списа, диска, боротьбі. Того, хто перемагав у змаганнях, очікували високі нагороди і почесні. Після роздачі нагород і гілок на вулиці Олімпії виходила святкова процесія. Все в кольорах йшли олімпіоніки - люди

і коні, за ними чинно виступала суддівська колегія, а поети склали тут же хвалебні гімни. Мальовниче хід прямувало в міську ратушу, де в честь переможців влаштовувався розкішний бенкет. У дні ігор по всій Греції припинялася будь-які чвари. Саме цей принцип миролюбності сприйнятий і сучасними Олімпіадами: п'ять переплетених кілець емблеми змагань означають мир і дружбу спортсменів всіх п'яти континентів.

Свята Стародавньої Греції - одні з перших зразків масового дійства, в якому виявлялися такі специфічні риси, як масовість, комплексність, видовищність, ігровий характер.

Зовсім іншими виглядають свята Стародавнього Риму, хоча своїм корінням вони йдуть в грецькі, так як елліни були найближчими сусідами стародавніх римлян. Однак, незважаючи на вплив еллінської культури в Стародавньому Римі помітно змінюються зміст і форми свята. Найбільш істотною відмінністю було якісна зміна суті свята. Якщо головною дійовою особою масових видовищ Стародавньої Еллади був народ, то в Римі в масових видовищах під відкритим небом народу відводилася більш пасивна роль. Тут вже не загальне масове дійство, в якому активно проявляли себе всі афінські громадяни, а найчастіше видовище, в якому було чітке розділення на учасників і глядачів. Саме з тих пір входить в святковий побут поняття «видовище» як синонім поняття «свято».

Римські видовища представляли собою тріумфальні ходи імператорів, гладіаторські бої, битви на воді, циркові змагання. З точки зору видовищного сприйняття в тріумфальному римському ритуалі багато було цікаво придумано і здійснено. Потрібно зауважити, що в видовищах Стародавнього Риму великого досконалості досягла сценічна техніка, розширилися виразні засоби. Вершиною видовищних споруд був Колізей.

2. Зміст та методи масових спортивних заходів

📖 До змісту спортивно-масових заходів входить секційна робота та змагання з окремих або групи видів спорту для осіб різного віку, статі, підготовленості та професійної приналежності.

Особливістю спортивно-масових заходів є те, що в них найбільше зацікавлені діти, молодь та люди середнього віку, хоча не виключається активність осіб старшого віку, у яких було тривале спортивне життя.

Спортивно-масові заходи реалізуються у спортивно-масовій роботі навчальних і позашкільних закладів, підприємств, організацій, установ, а також є частиною програм та проектів на місцевому, регіональному та державному рівні.

Спортивно-масова робота планується у відповідності до наявної бази, контингенту та фахівців. Спочатку розробляється концепція спортивно-масової діяльності відповідного закладу (установи, організації, підприємства) на 3-5 років, де прописуються проблемні моменти залучення контингенту до фізичної культури та напрями і відповідні заходи їх подолання.

На підставі концепції розробляються щорічні плани спортивно-масової роботи, в яких заходи плануються у довільному чи визначеному

нормативними документами порядку з рівномірним щомісячним завантаженням. Затверджена керівництвом закладу (установи, організації, підприємства) концепція та плани роботи повинні розміщуватися на інформаційних стендах. Щорічно також затверджується бюджет витрат на реалізацію планів.

☞ Спортивно-масова робота складається із трьох розділів:

- перший розділ – організація, планування та проведення занять у спортивних секціях. До розділу входить планування роботи спортивних секцій у відповідності до потреб контингенту та можливостей закладу чи установи (наявного матеріального, фінансового та фахового забезпечення), а також планами спортивно-масових заходів місцевого, регіонального та державного рівня;
- другий розділ – організація, планування та проведення спортивних змагань і свят, туристичних та комплексних спортивно-масових заходів. У даному розділі враховуються заходи, що будуть проводитися у закладі чи установі, а також заходи, в яких можуть брати участь команди чи спортсмени даного закладу чи установи поза їх межами;
- третій розділ – розробка та забезпечення медіатехнологій та PR підтримки спортивно-масових заходів. Рекламно-інформаційні компанії включають в себе просування бренду закладу чи установи через спортивно-масові заходи, пошук та залучення спонсорів, зв'язок із засобами масової інформації, розробка та реалізація рекламно-сувенірної продукції заходів.

Фізкультурно-оздоровчі та спортивно-масові заходи можуть здійснюватися:

З різновіковими категоріями населення: з дітьми; з молоддю; з людьми середнього віку; з людьми старшого та похилого віку.

У різних соціальних сферах: серед дошкільнят та школярів; серед студентів; серед працюючого населення; серед пенсіонерів.

У залежності від місця реалізації послуг: у місті; у сільській місцевості; у спортивних та оздоровчих клубах; за місцем проживання; на підприємстві; в організаціях; у закладах; на туристичних базах; у санаторіях, профілакторіях; на курортах.

У залежності від місця проведення заходів: на спортивному майданчику або стадіоні; у спортивному залі; у басейні; у природних умовах (у лісі, парку, біля водоймища, у горах); в умовах міського ландшафту (на площі, вулиці, у дворі); на території підприємства, організації, закладу.

3. Організація і структура основних об'єктів масових спортивних заходів

☞ Серед об'єктів, які займаються МСЗ, найбільш поширеними є:

- фізкультурно-оздоровчі центри (ФОЦ) на підприємствах;
- спортивні клуби навчальних закладів (ВНЗ, школи, дитячі садки);
- палаци спорту міст;
- спортивно-оздоровчі клуби.

📖 *Структура спортивно-масових заходів у вищих навчальних закладах*

Напрями спортивної роботи:

- 1) Спортивно-змагальна робота (спартакіади, чемпіонати ВНЗ, кубки).
- 2) Спорт вищих досягнень (участь спортсменів і збірних команд в чемпіонатах України, Європи, світу та інших міжнародних змаганнях).
- 3) Спортивно-оздоровча робота (участь студентів у спортивних святах, фестивалях, проведення майстер-класів з різних видів спорту, формування груп для занять лайт-спортом (легким спортом), проведення легкоатлетичних естафет, свята які присвячені та інші види заходів).

Спортивні змагання є однією з найбільш ефективних форм організації масово-оздоровчої, фізкультурної та спортивної роботи. В системі фізичного виховання студентів ВНЗ спортивні змагання займають велике місце. Структура студентських спортивних змагань може виглядати наступним чином:

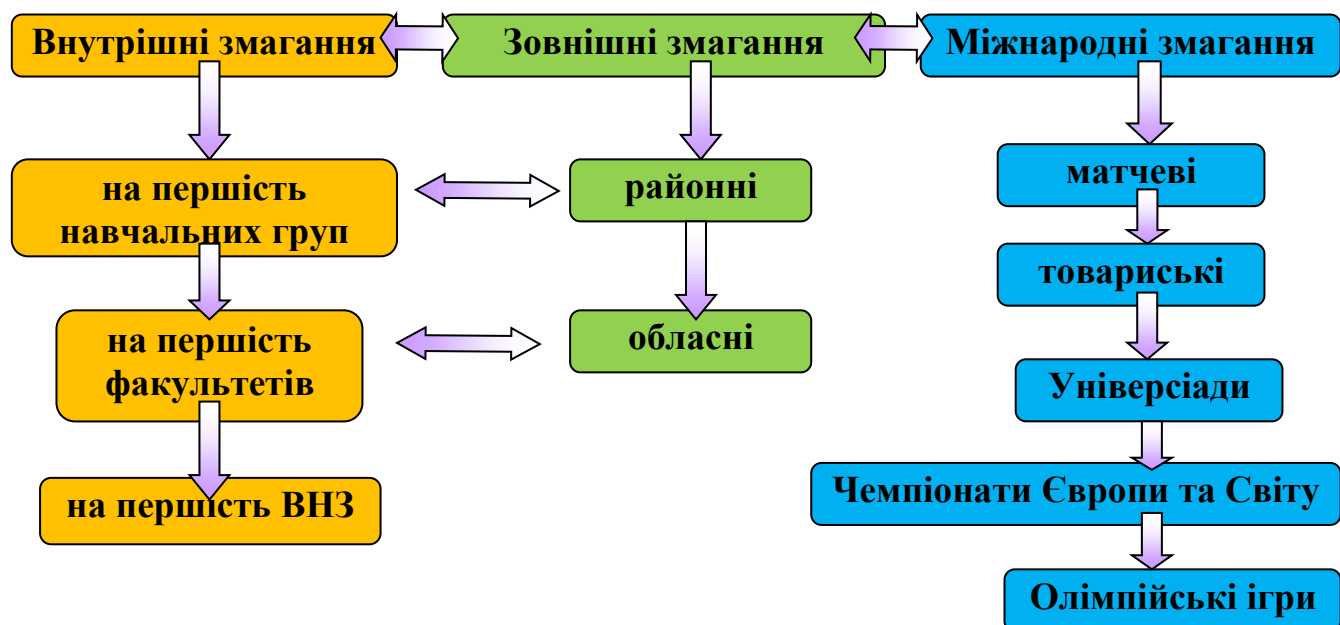

Рис.1. Структура студентських спортивних змагань

Найбільш поширеними в вузі МСЗ масового характеру: кроси, естафети, доріжки здоров'я, оздоровче плавання, туристичні походи, оздоровча жіноча гімнастика і атлетична гімнастика, першості з видів спорту.

📖 *Структура спортивно-масових заходів в школі виглядає наступним чином:*

Внутрішні: першість школи з різних видів спорту, турніри, Дні здоров'я, тематичні змагання, конкурси, спартакіади і т.д.

Зовнішні: районні, міські, обласні, зональні.

✍️ **ФОЦ** - це фізкультурно-оздоровчі центри, які створюються на великих підприємствах і забезпечують: оздоровлення трудящих і їх відновлення, профілактику професійної шкідливості, професійно-прикладну фізичну підготовку і заняття масовими видами спорту.

За своїм призначенням ФОЦ можуть бути:

1. Оздоровчо-профілактичні (тренажерних кімнат, доріжки «Здоров'я»).
2. Відновно-профілактичні (зал або кімната механотерапії, центри гідровідновлення і профілактики (лазні, сауни, басейни, душові тощо); центри психом'язового регуляції).
3. Комплексні фізкультурно-оздоровчі центри.

♣ *Масові заходи широкого масштабу в дитячому саду рекомендовані тільки для дітей старшої і середньої групи, їх батьків та педагогів.*

У дитячому садку проводять комплексні спортивні заходи (рухливі і народні ігри, поєдинки, естафети, спортивні вправи).

На початку навчального року інструктор з фізичної культури вносить до календарного плану намічені заходи, в якому вказується назва змагань, терміни, місце їх проведення та відповідальні за підготовку та організацію.

Контрольні запитання:

1. Які завдання вирішуються за допомогою змагань, охарактеризуйте їх?
2. Охарактеризуйте сучасний спортивний рух?
3. Назвіть функції резервного спорту?
4. За якими ознаками можна розділити масові заходи?
5. Що символізують п'ять переплетених кілець емблеми змагань Олімпіади?
6. У чому відмінність суті свят Стародавньої Еллади від Стародавнього Риму?
7. С чого починається планування спортивно-масової роботи?
8. У чому особливість спортивно-масових заходів ?
9. Що розробляється на підставі концепції спортивно-масової діяльності?
10. Охарактеризуйте значення фізкультурно-оздоровчих центрів на підприємствах?

Тестові завдання:

1. Встановіть визначення понять:

1) Спортивні змагання	а) це комплекс культурних і мистецьких заходів, для нього характерна масштабність дії
2) Спорт	б) будь-яку форму рухової активності, яка має організований або спонтанний характер і спрямована на вдосконалення фізичного і психічного стану, на розвиток суспільних відносин і на досягнення результатів у змаганнях усіх рівнів
3) Компенсація	в) це змагання людей в ігровій формі з метою з'ясування переваги в ступені фізичної підготовленості, у розвитку деяких сторін свідомості
4) Масовий спорт (спорт для всіх)	г) захисний механізм психіки, що полягає в несвідомій спробі подолання реальних і уявних недоліків
5) Масове свято	д) це область синтетичного мистецтва постійно розвивається в багатьох напрямках, що відбувається під відкритим небом, в якому бере участь велика кількість людей, розраховане на масового глядача. Як правило має святковий характер і втілюється в театралізованих, карнавальних формах

б) Масове видовище	е) діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямована на забезпечення рухової активності людей під час їх дозвілля для зміцнення здоров'я
7) Дозвілля	ж) вільний від професійної зайнятості та домашніх обов'язків час

Відповідь: _____

2. Встановити відповідність

Сучасний спорт поділяється на спорт:

- Шкільно-студентський спорт;
- Масовий спорт;
- Супердосягнень;
- Професійний спорт;
- Спорт вищих досягнень;
- Оздоровчо-рекреативний спорт;
- Резервний спорт;
- Видовищно-комерційний спорт;
- Професійно-комерційний спорт

Відповідь: поставте плюс на правильній відповіді

3.

4. В якому місті проходили давньогрецькі ігри-свята Олімпійські ігри?

- a. Афіни;
- b. Олімпії;
- c. Спарта.

4. До змісту спортивно-масових заходів входить:

- a. рухливі ігри та ігрові вправи;
- b. секційна робота та змагання;
- c.

5. Встановіть структуру студентських спортивних змагань:

А) Внутрішні змагання	Б) Зовнішні змагання	В) Міжнародні змагання
1. на першість факультетів, 2. районні, 3. товариські, 4. на першість навчальних груп, 5. обласні, 6. Універсиади, 7. Чемпіонати Європи та Світу, 8. на першість ВНЗ, 9. Олімпійські ігри, 10. Матчеві		

Відповідь: _____

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИКОНАННЯ ДО ТЕМИ № 1

☞ Кейс 1. Ігри та естафети на святах

Ігри часто включають до програми масового свята, як-от: Свято зими чи День фізкультурника. Вони пожвавлюють і урізноманітнюють програму, сприяють активізації його учасників. Характерним для такого роду ігор є їх

барвисте оформлення: прапорці, стрічки, квіти, музика, реквізит, який підкреслює сюжетність дій.

Організатори ігор на святі звичайно залучають для участі в них усіх бажаючих. У зв'язку з цим передбачається, як правило, можливість заміни складу гравців, нескладність рухів, спрощеність правил, порівняно невелике фізичне навантаження. Успіх ігор на святі переважно залежить від ретельної підготовки до них. Потрібно підібрати відповідні ігри, призначити та проінструктувати відповідальних за проведення кожної гри, визначити місце і час їх проведення.

Переможцям у різноманітних іграх та ігрових рухливих атракціонах можуть видаватися спеціальні талончики. Той, хто одержав кілька талончиків, може обміняти їх на пам'ятний сувенір. Як правило, ігри проводяться після основного заходу на святі (урочистої частини, церемонії, театралізованого мітингу, театралізованого концерту тощо).

Рухливі ігри, ігрові вправи та ігри-атракціони можна влаштовувати одночасно в різних місцях. Наприкінці свята можна провести фінальні зустрічі команд.

На святах також можна проводити ігри на зразок атракціонів: «Зрізання призів», «Водоноси» (біг із кухлем води), «Біг на трьох ногах» (у парах) та інші.

✦ *Керівництво процесом гри*

При проведенні гри керівнику рекомендується продумати і врахувати такі аспекти:

- Ознайомити учасників з вимогами і правилами гри. Приготувати заздалегідь все необхідне устаткування і матеріали для гри.
- Врахувати рівень розвитку дітей, їхні таланти, здібності, вміння і невміння.
- Пропонувати тільки ті ігри, які доступні даній віковій групі, тобто відповідають розвитку дітей, їх силі, життєвому досвіду. Уміло виводити учасників із гри, яка для них складна.
- Уникати надмірного ентузіазму (надмірного збудження) у гравців.
- Бути готовим до участі у грі в ролі звичайного гравця, дотримуватися всіх правил, включаючи і ті, які начебто «принижують» гідність дорослого.
- Обирати ігри з урахуванням можливості їх подальшого ускладнення: починати з простих, тренуючи, а потім поступово ускладнювати їх у міру поліпшення фізичних якостей дітей.

✦ *Розташування гравців і місце керівника при поясненні гри*

Перш ніж почати пояснення гри, необхідно розмістити учасників так, щоб вони добре бачили і чули керівника. Краще всього вишикувати гравців у початкове положення, з якого вони власне й розпочнуть гру.

Варіанти розміщення:

- Якщо гра починається із шикування по колу, керівник при поясненні займає місце в загальному колі на півкроку позаду.

- Якщо шиккування відбувається у два кола (одне всередині іншого), необхідно утворити зовнішнє коло, а з внутрішнього - півколо.
- При шикванні у два кола (одне поруч з іншим), потрібно утворити одне коло, решта ж учнів, які мають вишикуватись у друге коло, стоять у шерензі. Керівникові при поясненні потрібно стати в коло.
- Якщо гравці шикуються в колони, керівник під час пояснення стає попереду них.
- При шикванні в шеренги (одна навпроти одної) необхідно одну команду поставити у вихідне положення, а іншу наблизити до неї. Керівник стоятиме між ними збоку.
- Ігри, при яких гравці розташовуються по всьому залу, пояснюють після шиккування учнів у шеренгу, причому розповідь потрібно обов'язково поєднувати з показом.

➤ *Методика пояснення гри*

Правильне пояснення гри значною мірою впливає на її успіх. Як уже наголошувалося, перш ніж почати гру, керівник зобов'язаний чітко уявити собі її зміст, заздалегідь проаналізувати і тільки після цього приступати до пояснення.

Розповідь повинна бути короткою, оскільки затягнуте пояснення може ускладнити сприйняття гри. Виняток становлять ігри, призначені для учнів молодших класів, які можна пояснити в казковій, захоплюючій формі. Розповідь повинна бути логічною, послідовною. Будь-яку гру слід пояснювати приблизно за такою схемою: назва гри, ролі гравців та їх розташування на майданчику, зміст гри, мета гри, правила гри.

Пояснення гри закінчується відповідями на запитання гравців. Відповідати слід голосно, звертаючись при цьому до всіх. Пояснюючи хід гри, керівник, безперечно, торкнеться правил, але в кінці розповіді необхідно ще раз загострити на них увагу, щоб діти краще їх запам'ятали. Розповідь не повинна бути монотонною, бажано виділяти голосом важливі ігрові моменти. При цьому не слід використовувати складних термінів, а нові поняття необхідно пояснювати.

Якщо зміст гри дозволяє застосувати метод поєднання показу з розповіддю, то його обов'язково треба використовувати.

Керівник повинен звертати увагу на настрій учнів: якщо вони відволікаються, треба скоротити пояснення або ж пожвавити його.

Зміст гри детально пояснюється тільки тоді, коли учні грають в неї вперше. А щоб переконатися, чи зрозуміла гра, керівник запитує у декількох учнів її зміст і правила, після чого дає команду розпочати гру. При повтореннях гри слід тільки нагадати її основний зміст і пояснити додаткові правила та прийоми. До відновлення гри в пам'яті краще всього залучати самих учнів.

Суддівство ігор та естафет

Об'єктивне і неупереджене суддівство - обов'язкова умова кожної рухливої гри. Якщо учасники не дотримуються її правил, гра втрачає свою педагогічну цінність. Об'єктивне і точне суддівство має особливе значення в

іграх з розділенням на команди, де яскраво виражений початок, змагання, і кожна команда зацікавлена у виграші. Необ'єктивний суддя втрачає довіру і пошану, його авторитет падає, з ним перестають рахуватися.

Під час гри суддя повинен розташуватися так, щоб бачити всіх гравців і не заважати їм. У деяких іграх йому доводиться пересуватися по майданчику і спостерігати за переміщенням гравців. Сигнал про порушення правил повинен подаватися своєчасно і чітко. Суддя повинен робити зауваження коректно, не вступаючи в суперечки з гравцями. Від судді залежить правильне підведення підсумків гри. Строге суддівство в рухливих іграх сприяє вихованню в дітей чесності, поваги до судді і правил. Зауваження і роз'яснення, що стосуються суддівства, треба робити після закінчення гри.

Кейс-завдання

✍ Заповніть таблицю організації та методики проведення рухливих ігор та естафет

Методика проведення ігор та естафет		
<i>Способи розташування гравців і місце керівника при поясненні гри</i>		
Варіанти розміщення: <i>(намалюйте олівцем й доповніть запис)</i>		
1) <i>Якщо гра починається із шикування по колу,</i>	2) <i>Якщо шикування відбувається у два кола (одне всередині іншого),</i>	3) <i>При шикуванні у два кола (одне поруч з іншим),</i>
<i>Графічне зображення способів шикування</i>		
1)	2)	3)
4) <i>Якщо гравці шикуються в колони,</i>	5) <i>При шикуванні в шеренги (одна навпроти одної)</i>	6) <i>Ігри, при яких гравці розташовуються по всьому залу,</i>
<i>Графічне зображення способів шикування</i>		
4)	5)	6)